

Minőségbiztosítás a gyermek- tüdőgyógyászati szakellátásban.

Szánthó András dr.
SZÁNTHÓ ÉS TÁRSA KKT.

Gyermek-tüdőgyógyász Továbbképzés, Soroksár 2003. április 5.

1

Meghatározás

A minőség egy olyan absztrakt fogalom, mint a „szépség” és minden erőfeszítés, amely ezt objektív módon kísérli meg leírni, redukálja a fogalom jelentését.

Gyermek-tüdőgyógyász Továbbképzés, Soroksár 2003. április 5.

2

Meghatározások típusai

- Tulajdonság alapú, leíró definíciók – az objektum sajátos, attól el nem választható tulajdonsága a minőség.
- Kapacitás, képesség alapú – az objektum teljesítmény elérésre való képességeként, kapacitásként definiálják a minőséget.

International Standardization Organization = ISO

A minőség az a fokozat, amelyen a termék, folyamat vagy szolgáltatás jellemzőinek összessége megfelel a használatuk céljából következő elvárásoknak.

*Minősegbiztosítás, minőségfejlesztés
az egészségügyben*

Szükséges?

Szükséges!!!

*Minősegbiztosítás, minőségfejlesztés
az egészségügyben*

Újdonság?

Nem!

pl. esetmegbeszélés,
kliniko-pathológiai megbeszélés,

Miért szükséges?

- Az orvosi hatékonyság nem csak az orvos (egy-egy orvos) tudásán és felkészültségén múlik
- Eredményesség / gazdasági hatékonyság fokozása.
- Betegorientált ellátás. **Minden szükséges ellátás megadása, de minden felesleges (szükségtelen) ellátás elkerülése**
- Elszámolhatóság a lakosság, a finanszírozók és a kormányzat felé.

Gyermek-tüdőgyógyász Továbbképzés, Soroksár 2003. április 5.

7

Történet - ipar

- A termelés kimenetének ellenőrzése
  - Vevő
  - Ellenőr
- A termelés folyamatának ellenőrzés
- A termelés folyamatának fejlesztés

Gyermek-tüdőgyógyász Továbbképzés, Soroksár 2003. április 5.

8

Történet - ipar

- Hibák megtalálása
  - Önellenőrzés
  - Művezetői ellenőrzés
  - Független felügyelői ellenőrző testület (MEO)
- Okok feltárása, megelőzés
  - Statisztikai minőségszabályozás
  - Teljeskörű minőségszabályozás (TQM)

Shewhart – 1920-as évek

Az utólagos ellenőrzéssel szemben – mely a hibás termék javításával, vagy eldobásával jár – a kedvezőbb a gyártási folyamat során azonosítani a problémákat és ennek megfelelően korrigálni a gyártási folyamatot.

Deming és Juran 1940-es évek

- Hibák detektálása helyett a hibák megelőzése lett a cél – USA, Anglia
- Japán – az alkalmazottak minden rétegét bevonták a minőségbiztosítási tevékenységbe, a teljes szervezetre kiterjesztették a minőségbiztosítást.

Történet - egészségügy

- Hammurabi i.e. 1792-1750 – büntetés a nem megfelelő eredményű sebészi ellátásért
- Kína – nem járt fizetés az orvosnak, ha beteg volt a családban.

Történet - egészségügy

F. Nightingale

- Krími háború hadikórházaiban a mortalitás nagyobb volt, mint a nem kh.-ban ápoltnál
- Higiéné és az ápolás alacsony színvonala
- „Notes on Nursing” 1859
  - Összefoglalta a az ápolás standardjait a kor színvonalának megfelelően

Codman (sebész!)

Az orvos tevékenység minőségének első rendszeres értékelése

„A study of hospital efficiency” 1916

Megállapította, hogy az orvos felkészültsége közel sem az egyetlen tényező a minőség alakításában.

Közös kórházi akkreditációs bizottság - 1952

- Joint Commission on the Accreditation of Hospitals
- Joint Commission on the Accreditation of Healthcare – JCAHO
- Önkéntes, non profit szervezet, adományokból és akkreditációs díjakból tartja fenn magát

Avedis DONABEDIAN

„A minőségbiztosítás biztosítja és javítja a minőséget, a rendszer tervezése és fejlesztése, valamint a tevékenységek monitorozásán keresztül...

A minőségbiztosítás alapvetően egy, a problémák megtalálására és megoldására irányuló erőfeszítés....” (1989)

Magyarország

- Gulácsi László
- Magyarországi Szövetség az Egészségügy Minőségének és gazdaságosságának Fejlesztésére - 1992
- Boján Ferenc
- Belicza Éva
- EMIKK – Egészségügyi Minőségfejlesztési Konzultációs Központ - 1994

Avedis DONABEDIAN

„nem szabad a minőségbiztosítás mellett szólni, és érte tevékenykedni anélkül, hogy elfeledkeznénk róla, hogy ezzel kárt is okozhatunk”

Avedis DONABEDIAN

- Indokolatlan merevség a folyamatokban
- Túlhangsúlyozott költség megtakarítás
- Beteg elégedettség a jóléte helyett
- Klinikai döntések helyett a menedzsment és a politika szempontjai kerülhetnek előtérbe
- Szakmai felelősség és szakmai morál gyengítése

A minőség dimenziói (Donabedian)

- **Struktúra** - jelenti a anyagi, tárgyi, személyi feltételeket (képzettség, tapasztalat, stb.)
- **Folyamat** - a beteg kapun belépésétől egészen az otthonába távozásig, sőt időnként még az után is
- **Kimenet** - eredmény: a gyógyítás sikeressége vagy sikertelensége

A minőségbiztosítás motívumai

1. **Finanszírozó**

Forrásszűke tulajdonformától függetlenül minőségrontáshoz vezet.

Kötelezettség az azonos ellátási színvonalra.

2. **Szolgáltató**

Hibák kijavítása, megelőzés.

Erősségeit akár reklám értékkel használja.

A minőségbiztosítás motívumai

3. **Beteg**

Választási szempont számára a megfelelő minőségügyi rendszert működtető szolgáltató.

4. **Minőségügyben érdekelt cégek**

Felkészítők

Tanúsítók

Minőségi kritérium

- A szolgáltatások minőségének méréséhez, összehasonlítások végzéséhez a szakembereknek számszerűsíthető, az adott tevékenység lényegéhez minél közelebb álló jellegzetességeket jelölnek ki, gyűjtenek, mérnek. Ezeket a szakzsargon **minőségi kritériumok**nak nevezi (pl. várakozási idő).

Minimum standard

- A minőség - megegyezésen alapuló, de kötelezően elérendő szintjét **minimum standardnak** nevezzük (pl. maximum 15 perc várakozási idő).

Minőségi indikátor

- Egy kiválasztott **kritérium** szervezeti szinten mért átlagát **minőségi indikátornak** nevezi a szakzsargon (pl. átlagos várakozási idő 12,5 perc).

Protokoll

- Meghatározott egészségügyi ellátás, kezelés, beavatkozás elvégzéséhez szükséges események és tevékenységek rendszerezett listája.
- Eredményességének értékeléséhez ki kell dolgozni a kritériumok és minimum standardok protokollhoz illeszthető körét.

Minőségbiztosítási ciklus (Deming kör, PDCA)

írd le, amit csinálsz (Plan)

csináld úgy, ahogy leírtad (Do)

ellenőrizd (Check)

javítsd (Act)

Gyermek-tüdőgyógyász Továbbképzés, Soroksár 2003. április 5.

27

A minőségbiztosítás eszközei

- Szakmai fogalmak tisztázása
- Követelmények (kritériumok és standardok) meghatározása
- Feladatok, hatáskörök, felelőségek pontosítása
- A teljesítések, az eredmények mérése
- Adatelemzés, költségelemzés, költségfigyelés
- Megoldó, javító intézkedések megtétele

Gyermek-tüdőgyógyász Továbbképzés, Soroksár 2003. április 5.

28

Gyógyító munka

- Számtalan kritérium, minimum standard van használatban, ritkán rendszerbe foglalva.
- Helyi országos és nemzetközi protokollok

Tudományos kutatás

- Egy-egy eljárás, gyógyszer értékelésére jellemzőnek vélt adatokat – kritériumokat – gyűjtve, azokból indikátorokat számolva próbájuk bizonyítani a tevékenység jótékony mivoltát.
- Ezen eljárások azonban legtöbbször kísérleti, kiemelt környezetben folynak, a mindennapi betegellátáshoz képest megkülönböztetett figyelemmel.

Finanszírozás

- finanszírozással kapcsolatos adatgyűjtések, elemzések kapcsán kiemelt kritériumok és indikátorok igen durván közelítik a gyógyító munkát
- több, hasonló profilú, egység, intézmény hasonló tevékenységének összehasonlításához lennének csak alkalmasak.

Minőségi kritériumok és indikátorok a gyermek- tüdőgyógyászati járóbeteg szakellátásban

Hatóság - ÁNTSZ

- Jelenleg tevékenysége formális
- Javítana a helyzeten:
  - Jelentősebb költségvetés
  - Függetlenített, gyógyító munkát nem végző ÁNTSZ szakfőorvosi kar létrehozása

Páciens állapotának megítélése mérhető

• Kritérium – FEV-1 – FEF 25% – PEF napi ingadozás – Tüneti szer használata – Orr ellenállás – Nazalis IPEF – Terheléses vizsgálatok	• Minimum standard – FEV-1 > 80-90% – FEF 25% > 50-70 % – PEF napi ingadozás ? – Heti 2-3 ?

Páciens állapotának megítélése származtatott - Osváth score

- Évi rohamok száma 3-12 pont
- A legsúlyosabb roham erőssége 1-4 pont
- A rohamok átlagos időtartama 3 pont
- Évi tünetmentes napok száma 2 pont
- -----
- Maximálisan 21 pont

Rendelő és a személyzet megítélése

- Végzettség
  - orvos
  - asszisztens
- Labor lehetőség
  - spec. IgE,
- Rtg. lehetőség
  - átvilágítás
- Légzésfunkció
  - Nyílt rendszerű
  - Teljes test plet.
  - Diffúziós kapacitás
- Számítógépes adatkezelés – nem finanszírozási
- Írott lelet minden bejövetel után

Beteg és családjának elégedettsége

- Betegforgalom
- Betegelégedettségi vizsgálatok
- Életminőség javulása
- **Paraszolvenca mértéke**
  - Elfogadó környezet
  - Elutasító környezet
  - Megkövetelő környezet

Gyermek-tüdőgyógyász Továbbképzés, Soroksár 2003. április 5.

37

Terápiás kritériumok

- Antibiotikum fogyasztás
- (Felemelt összegű családi pótlék igénylés)
- Iskolai hiányzások
- **A kórházba kerülések száma**
  - Heveny fulladás miatt
  - Hibás gondozási diagnózis miatt
  - Család aggodalma miatt

Gyermek-tüdőgyógyász Továbbképzés, Soroksár 2003. április 5.

38

Diagnosztikus munka kritériumai

- Laborvizsgálatok száma és a pozitivitás gyakorisága (in viro allergológia)
- Vizsgálatok ismétlése
  - OENO 6 havonta ismételhető a prick
- Antihisztamin szedés mellett végzett bőrpróbák száma

Finanszírozási kritériumok

- Ellátott betegek száma, bejövetelek száma,
- Egy betegre fordított idő,
- Beavatkozások száma,
- Havi elért teljesítmény járóbeteg pontban,
- Más szolgáltatónál ill. szakrendelésnél igényelt vizsgálatok száma
- Gyógyszer és segédeszköz utalványozás mértéke
- **Kórházba kerülések száma**

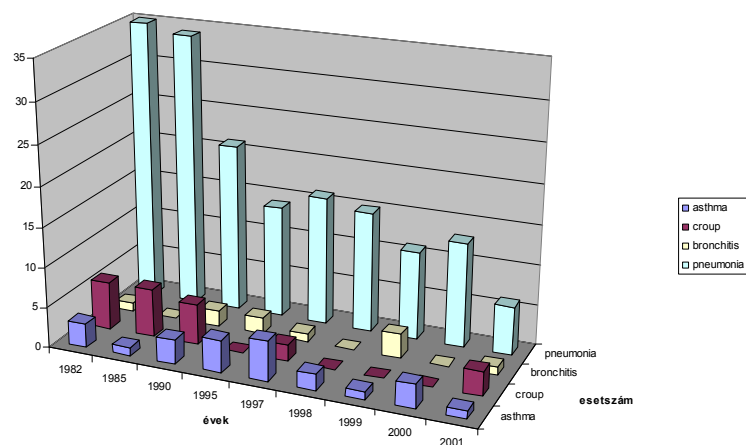
Szakma megítélése

- Üres kórházi ágyak
  - Budapest - vidék
- Mesterségesen gerjesztett betegforgalom
  - FCSP változás?
  - Gyermekek tudatos veszélyeztetése
- Légúti bajok miatti halálozás

Gyermek-tüdőgyógyász Továbbképzés, Soroksár 2003. április 5.

41

Légúti betegségek halálozása 1-19 év

Gyermek-tüdőgyógyász Továbbképzés,
Soroksár 2003. április 5.

42

Gyermek-tüdőgyász Továbbképzés,
Soroksár 2003. április 5.